

Zašto je važno djeci čitati od najranije dobi

Slikovnica je prva i najvažnija knjiga u životu djece mlađe dobi. Čitajući djeci od najranije dobi pozitivno djelujemo na njihov cjelokupni rast i razvoj te na zadovoljavanje osnovnih potreba. Slikovnice pomažu djetetu otkriti svijet pisane riječi. Čitanjem se razvija spoznajni svijet djeteta, razvija govor i bogati rječnik, zadovoljava djetetova potrebe za nečim novim. Putem slikovnice dijete spoznaje svijet oko sebe, pojave i odnose u ljudskoj okolini na njemu primjeren način. Razvija se sposobnost pamćenja i zapamćivanja logičkih odnosa, navikava dijete na uporabu knjige od najranije dobi, razvija potrebu za knjigom, pruža djeci mogućnost da svijet vide očima umjetnika. Iz tih razloga zato slikovnica bi trebala biti svakodnevni dio djetetova života.

Čitanje ima mnogostruke pozitivne učinke na socio-emocionalni razvoj, a putem zajedničkih trenutaka čitanja gradi se uzajamnost i bliskost s članovima obitelji. Zajedničkim čitanjem dijete zadovoljava svoje potrebe za sigurnošću, prihvaćanjem, pažnjom, ljubavi i uvažavanjem. Jednako tako putem čitanja dijete upoznajemo s različitim osjećajima, povezujemo događaje s psihološkim stanjima likova iz slikovnica, a samim time dijete širi spoznaje o unutrašnjem životu drugih ljudi te spoznaje kako osjećaji prirodna reakcija na vanjske situacije. Čitanjem dijete upoznaje vlastite sklonosti i sposobnosti koje mu pomažu u razvoju pozitivne slike o sebi te jačanju samopoštovanja. Čitanjem takvih priča dijete uči o prihvatljivim načinima izražavanja svojih osjećaja i prepoznavanjem osjećaja kod drugih osoba. Prihvaćanje socijalnih i moralnih normi te razumijevanje socijalnih odnosa i uloga još je jedna pozitivna strana čitanja, pa tako likovi iz slikovnica prikladni su modeli s kojima se dijete može poistovjetiti, postupci likova te razgovor o njihovim dobrim i lošim postupcima pomažu djetetu da uvidi različitosti, pravila ponašanja te ih na taj način usvoji i prihvati.

Osim na socio-emocionalni razvoj, čitanje pozitivno utječe i na kognitivni razvoj djeteta. Čitanjem djetetu potiče se razvoj govora, obogaćuje fond riječi, uče nove činjenice i pojmovi te dopuštamo djetetu da jasno izrazi svoje misli, osjećaje i iskustva. Razvoj percepcije potiče se na način da dijete razvija vještinu aktivnog slušanja, vidne percepcije i razlikovanje finih pojedinosti. Čitanjem se razvija pamćenje i slušanje, a prepričavanjem potičemo razvoj dugoročnog pamćenja, pomažemo u unutarnjoj organizaciji teksta te kasnije takva kognitivna

vještina osigurava dobru pohranu i uspješno dozivanje informacija iz dugoročnog pamćenja. Razgovorom i raspravom o pročitanom kod djece se razvijaju procesi zaključivanja i razumijevanja uzročno posljedičnih veza, odnosno logičkog razmišljanja (Vizek Vidović i Hrabar, 1999).

Kada čitamo djetetu važno je osigurati toplu i ugodnu atmosferu. Trebamo čitati ovisno o potrebama djeteta te se prilagoditi djetetu čitajući odgovarajućom jačinom i tonom glasa, zagrliti dijete ili ga staviti u krilo kako bi stvorili osjećaj ugone i međusobne povezanosti. Vrijeme koje provodimo s djetetom u toj aktivnosti mora biti vrijeme samo za nas i za dijete, bez pritiska i žurbe, kada se roditelj posvećuje isključivo djetetu te mu pokloni svu svoju pažnju pa samim time dijete ima mogućnost uživati u priči, ljepoti riječi i slika. Jedino na taj način dijete će zavoljeti knjigu i čitanje. Zalar (2008) govori kako bi roditelji trebali produžiti trenutke užitka čitanja i razgledavanja slikovnica sa svojom djecom jer vrijeme koje djeci poklanjamo čini ih zadovoljnima, samouvjerenijima, sposobnijima za život te produbljuje međusobnu ljubav i poštivanje te bi knjiga već u predškolskoj dobi trebala postati nerazdvojan dio djetetova života. Vizek Vidović i Hrabar (2009) navode kako se održavanjem jednostavnih, svakodnevnih obiteljskih aktivnosti djetetu najbolje prenosi poruka da ga se cijeni i voli te takvi predvidljivi i pozitivni događaji ojačavaju osjećaj zajedništva, bliskosti i smisla pa se dijete u takvim trenucima osjeća prihvaćeno i sigurno. Čitanjem na istom mjestu u približno isto vrijeme uspostavlja se ritual zajedničkog čitanja što djetetu daje osjećaj stalnosti i tradicije što je izvor sigurnosti i temelj za osjećaj vremena i životne organizacije. Zajedničkim čitanjem s roditeljima dijete uči da je čitanje redovna, svakodnevna aktivnost, koja je važna, ugodna i korisna. Na kraju je važno naglasiti da je roditelj najvažniji model djetetu, dijete gledajući roditelja koji vrijeme provodi uz knjigu i cijeni pisanu riječ i sam razvija pozitivne stavove prema čitanju koji će ga pratiti kroz cijeli život.